

IX. Évfolyam 2. szám - 2014. június

KIRÁLY László – ORBÓK Ákos
kiraly.laszlo@uni-nke.hu - orbok.akos@uni-nke.hu

JÓ ÚTON JÁR AZ MH LOGISZTIKAI RENDSZERÉNEK ÁTALAKÍTÁSA?

Absztrakt

A cikk az MH logisztikai rendszerének átalakítását mutatja be konferencia előadásokon elhangzottak alapján. Összehasonlítási lehetőséget ad a cseh, német, osztrák fegyveres erők logisztikájával. Ráirányítja a figyelmet azokra a konferencián nem tárgyalt kérdésekre, amelyek a teljes rendszer működéséhez fontosak.

This article describes the transformation of MH logistics system on the basis of what has been said conference presentations. Allows comparison of Czech, German, Austrian armed forces logistics. Draws attention to those issues not discussed at the conference, which are important for the functioning of the entire system.

Kulcsszavak: *katonai logisztika; LK - logisztikai központ; cseh, német, osztrák katonai logisztika ~ military logistics LK - logistics center, Czech, German, Austrian military logistics*

2013.június 23 -24. jelentős fordulópont az MH logisztikai szervezetének életében. A 30/2013(V.17.) HM utasítás értelmében megalakul a HM VGH, amely a feladatátadási rend (42/2013.(HK 7.) KÁT – HVKF együttes intézkedés) szerint jogutódlással átveszi a HM KPH és a megszűnő HM FHH feladatait. Ugyanekkor megszűnnek az MH ÖHP központi logisztikai gazdálkodási és az ellátási felelősséggel összefüggő feladatai (kivéve a közlekedést) és átadásra kerülnek a megalakuló MH LK-hoz. Ennek alárendeltségében létrejön az MH ARB, amely a feladatátadási rend szerint átveszi a megszűnő MH VEK és MH LEK feladatait.

AZ ÁTALAKULÁS ELŐZMÉNYEI

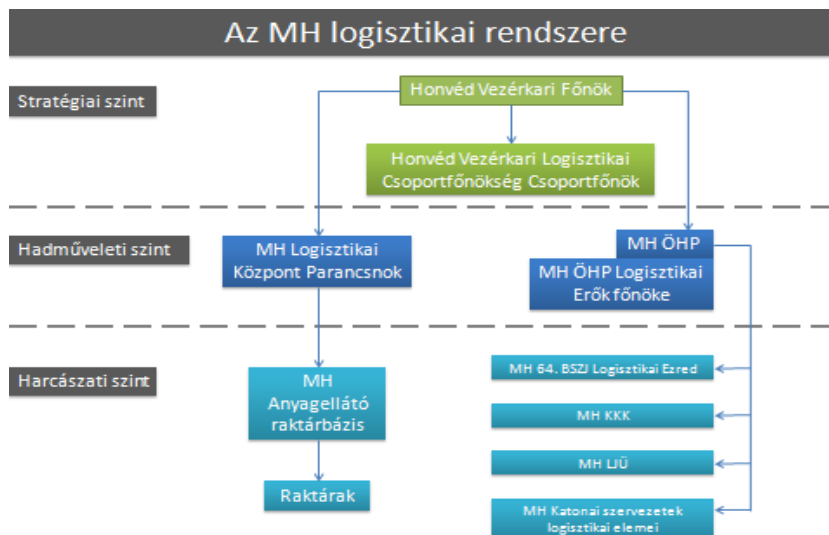
Ez az átalakulás nem volt előzmények nélküli. A Honvédségi Szemle 2011/6. számában Boczák Attila ezredes „A logisztikai támogatási rendszer korszerűsítésének lehetőségei”[1] című cikkéből kaphattunk azokról a tanulmányokról, javaslatokról, amelyeket a terület szakemberei tettek a döntéshozóknak azért, hogy felszámolják a logisztikai rendszer gazdaságtalan, széttagolt, a kor követelményeinek nem megfelelő raktárbázisokkal történő üzemeltetését. Mindezek az MH missziós feladatainak folyamatos ellátása, működtetése során vetődtek fel különösen élesen, amit csak aláhúz egy NATO kompatibilis logisztikai jelentési rendszer (LOGREP) hiánya. Mindezt a központi képességek és a harcászati képességek egy kézbe vonásával, az MH ÖHP alárendeltségében megalakítani javasolt MH KLB létrehozásával láttak megoldhatónak. Itt az MH KLB egy komplex katonai –logisztikai bázis, amely egyesíti a felső szintű békegazdálkodás és az ellátó központok (MH LEK, MH VEK, MH KKK, MH HK) szakmai feladatait és rendelkezik az ehhez szükséges logisztikai támogató képességekkel. A logisztikai támogatási rendszer korszerűsítéséhez, amely a HVK Logisztikai Csoportfőnökség létrehozásával megkezdődött, dönteni kell a szervezeti elemek integrálásának lépéseiről, az egészségügyi anyaggazdálkodásnak az MH gazdálkodási rendszerébe illesztéséről; Missziós Pool létrehozásáról a műveletek érdekében; javító zászlóalj létrehozásáról és különösen a LOGREP bevezetéséről és integrálásáról az MH jelentési rendszerébe.

A SZERVEZETI ÁTALAKULÁS VÉGREHAJTÁSA

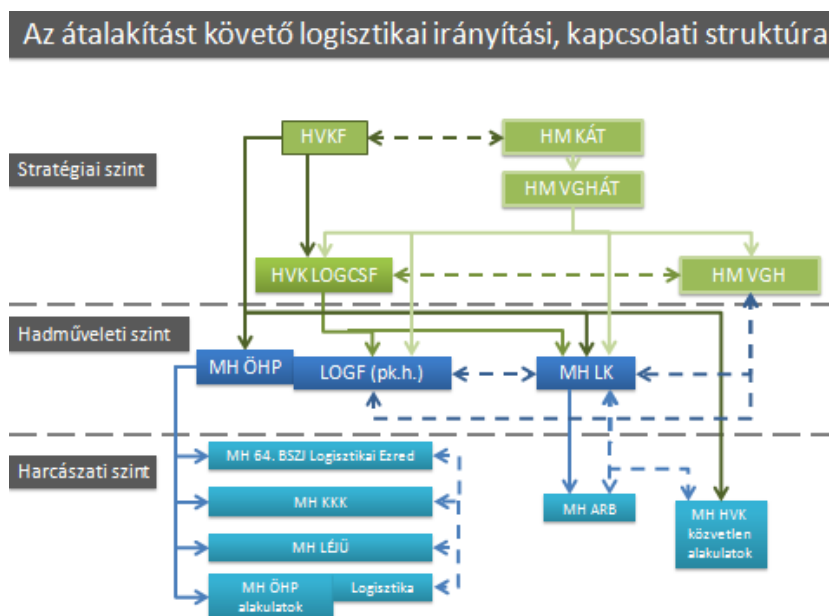
A 2013. júniusi forduló nap(ok)-al végrehajtott szervezeti átalakulásról *Baráth István dandártábornok* [2] az MH LK parancsnokának „*Az MH logisztikai rendszerének aktuális helyzete*” című előadásából kaphattunk részletes tájékoztatást, amelyet 2013. októberben az MHTT „Mindenki hadtudománya” című szabadegyetemi rendezvényén tartott. Az átalakítás során létrejött háromszintű logisztikai rendszer (1. ábra) egyidejűleg tesz eleget az ellátási útvonalak lerövidítése katonai, és a kormányzati létszámcsökkenési követelményeknek.

A HVKF közvetlen szolgálati alárendeltségébe tartozó, magasabb szintű parancsnokság jogállású MH LK 124 fővel látja el a központi logisztikai gazdálkodás és az ellátási felelősséggel (kivéve a közlekedési és az egészségügyi biztosítási) összefüggő feladatokat. Az MH LK szakmai és elöljárói feladatot gyakorol az alárendeltségébe tartozó, 1400 fővel működő MH ARB tevékenységére.

Az MH ÖHP logisztikai felelősségi körében maradó közlekedési, missziós ellátási és NTR működtetési feladatokat szervezetében a LOGF (pk.h) alárendeltségébe tartozó, összesen 74 fővel működő Logisztikai Műveleti és Üzemben tartási és Ellátási Főnökségek végzik. A végrehajtást az MH 64. LOGE; MH KKK; MH LÉJÜ biztosítják. Mindezt a 2. ábra szemlélteti.

1. ábra. Az MH logisztikai rendszere
(forrás: KAPOSVÁRI László: Az MH logisztikai rendszerének fejlesztési irányai konferencia előadás Budapest 2013.)

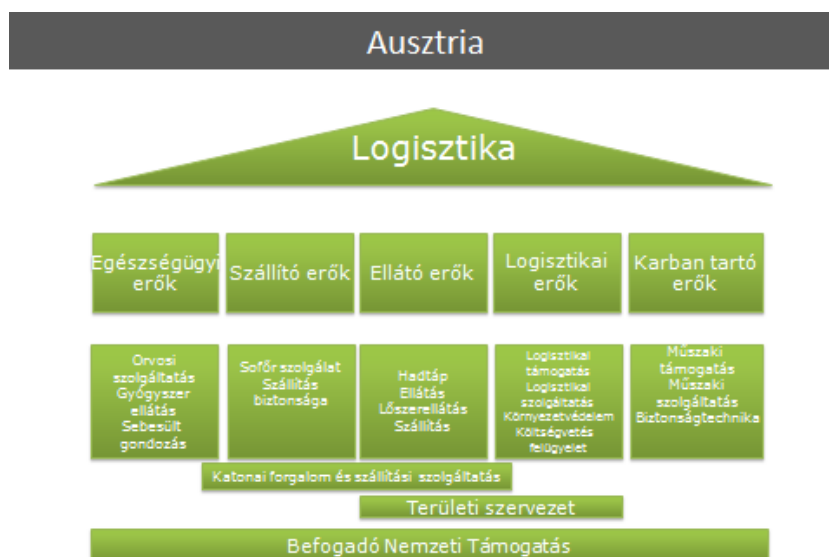

2. ábra. Az átalakulást követő logisztikai irányítási, kapcsolati struktúra
(forrás KAPOSVÁRI László: Az MH logisztikai rendszerének fejlesztési irányai konferencia előadás Budapest 2013.)

Az MH LK és az MHTT Védelemgazdasági és logisztikai szakosztályának valamint az NKE HHK közös szervezésében, 2013. novemberében a Logisztikusok Napjához kapcsolódóan, „A katonai logisztika időszerű kérdései” konferencia sorozat keretében hazai előadók adtak további tájékoztatást a szervezeti átalakulásról. A meghívott külföldi (cseh, német, osztrák) előadók saját logisztikai rendszerük ismertetésével segítették közelebb a résztvevőket a címben feltett kérdés megválaszolásához.

KÜLFÖLDI PÉLDÁK

Az osztrák fegyveres erő (Bundesheer – BH) logisztikai rendszerét Dieter Jocham dandártábornok a BH logisztikai iskolájának parancsnoka ismertette „*A logisztika jövője a BH-ban*”. Prezentációjával arra kívánt választ adni, hogy milyen legyen egy kis ország alacsony költségvetéssel működő hadseregének logisztikája, ha meg akar felelni az olyan kihívásoknak, mint a missziókban való részvétel, az ebből adódó technológiai, klimatikus és kulturális követelményeknek való megfelelés. Mindezt az erős logisztikával tudja elérni, amelynek összetevőit a 3. ábra mutatja. A logisztikai erők katonáinak meg kell felelni az általános és speciális kiképzési követelményeknek, képesek alkalmazni az új és világszínvonalú technológiákat, az elektronikus eszközök széles körét. Erősségük a közlekedési és szállítási menedzsment. A missziókban tapasztalat, hogy a kis kontingens aránytalanul nagy logisztikai részvételt igényel. Ez a többnemzetiségű logisztikában való részvétellel mérsékelhető, amihez a nemzeti logisztikának kompatibilisnek kell lenni a többi nemzetével, de különösen a vezető nemzetével. Ki kell használni a befogadó támogatásból adódó lehetőségeket és a feladat kiszervezés (outsourcing) során olyan civil beszállítókat kell partnernek választani, amelyek képesek a háborús körülmények közötti működésre is.

3. ábra. Az osztrák katonai logisztika fő erői

(forrás: Dieter JOHAM: The future of logistics in the AAF, Presentation konferencia előadás Budapest 2013)

Az osztrák fegyveres erő felső vezetési (minisztériumi) rendszerében a jogi, tervezési, műveleti főnökségekkel azonos szinten helyezkedik el a logisztikai, amelynek két fontos részlege a logisztika és a fegyverzet.

A két légi- és négy szárazföldi dandárt kilenc területvédelmi parancsnokság a egészíti ki és ez teljes mozgósítás esetén 55.000 fős fegyveres erőt jelent. Ennek szerves része a 7 logisztikai zászlóalj, amelyek közül 3 a légierő kiszolgálására szakosodott. Az összhaderőnemi parancsnoksággal azonos vezetési szinten található a támogató és ellátó parancsnokság, amelynek fő ereje a lőszerraktárakat és az egészségügyi központokat is jelentő 10 logisztikai bázis. De ide tartozik a sport- és a kutyakiképző központ is.

Ausztria 850 katonával vesz részt 3 hosszú- és 9 rövid távú misszióban. Ehhez katonáit rövid idő alatt fel kell készíteni a különböző logisztikai eljárásrendek és jelentési rendszerek alkalmazására. Ezt a kiképzési anyagok moduláris felépítésével, a vezetés NATO kompatibilis IT támogatásával (LOGREP, ADAMS) éri el. A 2016-ra felálló EU harccsoport teljes körű

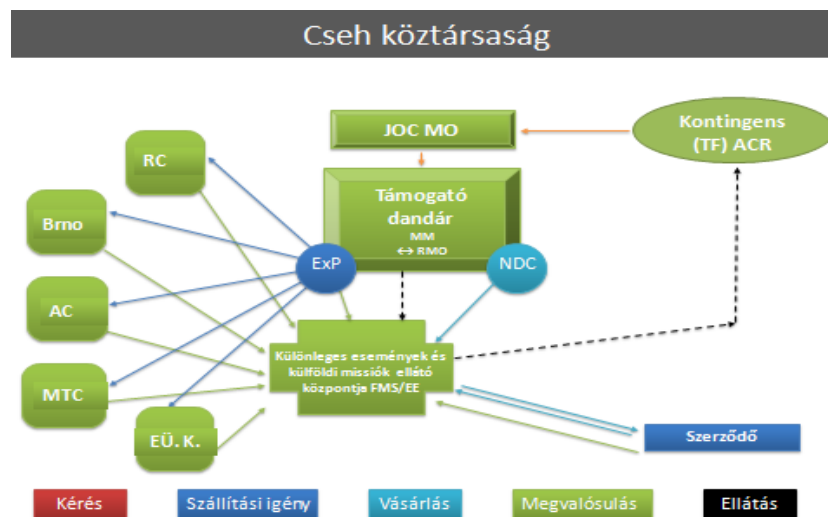
logisztikai biztosítását folyamatos fejlesztéssel, lépésről-lépésre, a konténeres szállítás-tárolás széleskörű alkalmazásával kívánják elérni.

A logisztikának a fegyveres erőn belüli rangját a hagyományörzés, az önálló fegyvernemi jelzés és a logisztikai szemináriumok elismerése adja.

A *cseh fegyveres erők* (ACR) logisztikai rendszerét *Zbyšek Korecki ezredes* a Brno-i Védelmi Egyetem Közgazdaság és menedzsment karának Logisztikai tanszék vezetője ismertette a „*Változó katonai képességek a 21-ik században*” című előadásában. Bevezetesként kiemelte, hogy a korszerű, kicsi hadseregnek jól képzettnek, mozgékonyak és gyorsan telepíthetőnek kell lenni ahhoz, hogy alkalmazni tudja a megelőzés, a globális válaszadás, az integrált logisztika és a szövetségi felderítési információk nyújtotta képességeket. Az 1993 – 2013 közötti időszakban a cseh fegyveres erők létszáma 130.000 főről 22.000 főre; a páncélozott harcjárművek száma negyedére; a harcokocsik száma tizedére a repülő gépeké pedig ötödére csökkent. Ezen idő alatt a csökkentéssel párhuzamosan jelentős modernizációt hajtottak végre a páncélozott járművekben, a szállító- és kommunikációs rendszerekben és a területi szervezésben.

A logisztikai rendszer fő feladata, hogy a Cseh Köztársaság politikai-katonai ambícióinak megfelelő támogatást biztosítson a fegyveres erőknek a nemzeti- és az integrált erő alkalmazásához. Ez NATO és EU interoperabilitást, optimalizált készleteket, hatékony információs és jelentési rendszert és stratégiai mobilitást jelent. Mindezeket a minisztériumi szinten a támogatási igazgatóságba szervezett logisztikai-, IT- és egészségügyi ügynökségek biztosítják, mintegy 50 fő alkalmazásával.

A csapatok szintjén a logisztikai rendszer háromszintű. A zászlóalj szintjén abba beépül a logisztikai szervezet. Ezek fölött helyezkedik el a 1 fő az igazgatóságon, logisztikai dandár (támogató- és javító zászlóaljjal) és a logisztikai bázisok hálózata. A logisztikai bázisokon összesen 1600 fő dolgozik. Ebből 235 fő az igazgatóságon, 1200 fő a stabilan települt ellátó, javító, szállító stb. bázisokon és 70 fő a külföldi missziók támogató központjában. Ez utóbbi biztosítja a küldetésben lévő kontingenseknek a minisztérium által elfogadott igényeinek teljesítését. Ennek működését mutatja a 4. ábra.

4. ábra. Cseh műveleti kontingens igényének kielégítése

(forrás: Zbyšek KORECKI: The command and control structure of the logistics support in the framework Armed Forces of the Czech Republic, konferencia előadás Budapest 2013)

A *német Bundeswehr* (BW) logisztikai rendszerét *Uwe Patz alezredes* az MH ÖHP-ra delegált tanácsadó tiszt ismertette „*A BW logisztikai rendszerének átalakítása*” című előadásában. Aláhúzta, hogy a német és a magyar hadsereg ambícióinak, feladatrendszerének,

méretének nagyságrendi különbsége nem akadályozta az együttműködésnek, amint azt a „Safety fuel 2012” tábori üzemanyag ellátási gyakorlat sikeres végrehajtása is bizonyította.

Németország politikai-gazdasági súlyából adódó ambíciói a NATO, EU, ENSZ béketeremtő és békefenntartó műveletekben való részvétel, a NATO országok területi integritásának és kritikus infrastruktúrájának védelme. Ezt a feladatot a BW az integrált logisztikai rendszer működtetésével látja el.

Az összhaderőnemi támogató szolgálat parancsnoki szinten illeszkedik a BW vezetési struktúrájához, a műveleti, stratégiai, IT parancsnokságokkal azonos szinten helyezkedik el. 2013. januárjában Erfurtban 800 fővel megalakult logisztikai parancsnokság vezeti a jelenleg 23.000 fős szolgálatot. A létszám a BW elfogadott korszerűsítési tervének megfelelően 2015-re kb. 15.000 főre csökken. Ekkor 9800 katona és 4750 civil munkatárs szolgál majd a logisztikai parancsnokságon; a 7 logisztikai zászlóaljban (ebből 6 általános rendeltetésű, 1 különleges műszaki); az országban 17 bázist üzemeltető logisztikai központban és a logisztikai iskolában.

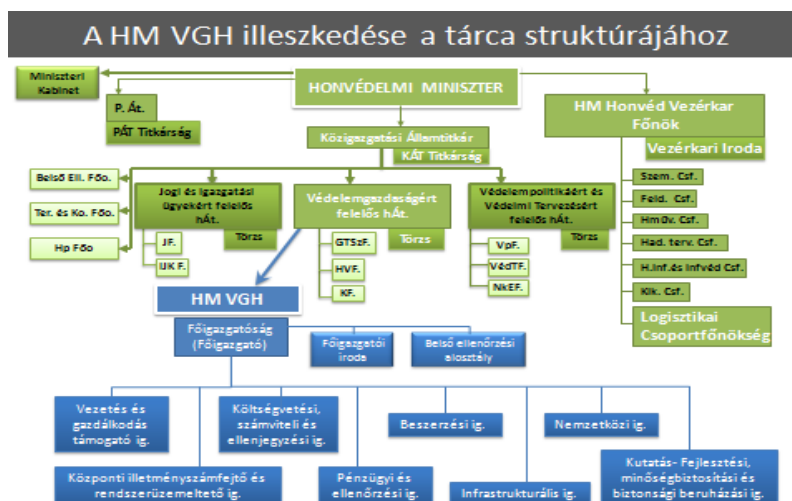
5. ábra. A BW logisztikai képességei műveleti területen
(forrás: Uwe PLATZ: Introducing the logistical system of the German Armed Forces, konferencia előadás Budapest 2013)

Az integrált logisztika által biztosított képességeket jól szemlélteti a 5. ábra, amely a hadszíntérre települt logisztikai bázis szolgáltatásait mutatja be. Hazai területen ez természetesen kiegészül a polgári közigazgatással, a szövetségesekkel és a gazdaság képviselőivel való kapcsolattartással.

A műveleti területen települt logisztikai bázis feladatainak nagyságrendjét jól szemlélteti az Afganisztánból hazatelepülő kontingens anyagai szállításának megszervezése. A kontingens 1700 járművéből és 8300 konténernyi anyagából 1200 járművet és 4800 konténert telepítenek haza. A különbözetet a helyi erőknek adják át, illetve megsemmisítik. az anyagok 10%-a vasúton, 60 jármű(5%) és 480 konténer (10%) légi szállítással, az összes többi pedig kombinált légi-tengeri szállítási útvonalon jut el a hazai logisztikai bázisokra. A művelet első eredménye, amiről a sajtó is beszámolt, 2013. áprilisában egy An-24 szállító repülőgép landolása Lipcsében, ahonnan a hazahozott 152 mm-es önjáró löveg a szokásos módon (trailer) jutott el az egységéhez.

A HAZAI ÁTALAKULÁS NÉHÁNY TOVÁBBI RÉSZLETE

Balla Tibor ezredes a júniusi fordulónapon 488 fővel megalakított **HM VGH** főigazgató helyettese ismertette a szervezet felépítését (6. ábra) és mindazokat a költségvetési – pénzügyi; beszerzési; haditechnikai K+F és infrastrukturális feladatokat, amelyek a hivatkozott feladat átadási rendből reá vonatkoznak.

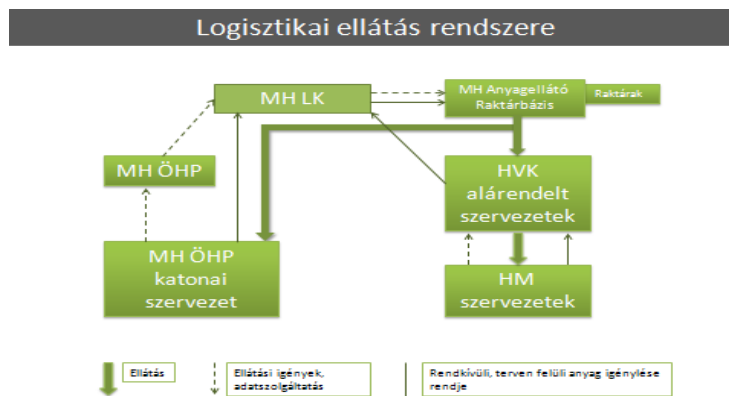
6. ábra. A HM VGH illeszkedése a tárca struktúrájához

(Forrás: BALLA Tibor: A HM Védelemgazdasági Hivatal feladatrendszere, szervezete konferencia előadás Budapest 2013)

A NATO, EU és egyéb nemzetközi szervezetekben a nemzeti fegyverzeti igazgató képviselét a HM Hadfelszerelési és Vagyonfelügyeleti főosztály vezetője látja el a HM VGHÁT feladatszabása alapján.

Kaposvári László ezredes, HVK Logisztikai Csf. előadásából egyértelművé vált az *ellátási utak lerövidülése*. Ezt mutatja a 7. ábra. Ugyanakkor rámutatott arra, hogy az átalakítás után nincs az MH LK-nak stratégiai szállítási és légi jármű fenntartási képessége és nem alkalmas a missziós feladatok közvetlen támogatására sem (7. ábra).

Fucsku Sándor vezérőrnagy MH ÖHP pk. hozzászólásában megállapította, hogy az ismertetett szervezeti változtatások a logisztikai rendszerben egy lehetséges megoldást képviselnek, amelynek életképességét a működés során kell bizonyítani. A „finomhangolás”- amely a hatásköri határozmányokban és az eljárási rendekben realizálódik – kell, hogy biztosítsa a működőképességet a ma még elégtelen vagy hiányzó képességek ellenére is.

7. ábra. Ellátási utak az új logisztikai rendszerben

(forrás: KAPOSVÁRI László: Az MH logisztikai rendszerének fejlesztési irányai konferencia előadás Budapest 2013.)

Az MH Logisztikai szervezetek

8. ábra. Feladatrendszer és az LK hiányzó képességei

(forrás: KAPOSVÁRI László: Az MH logisztikai rendszerének fejlesztési irányai konferencia előadás Budapest 2013.)

Az előadások vitája során felmerült, hogy *jelenleg még nincs válasz* a beszerzési tevékenység bizonyos fokú decentralizálási igényére és a LOGIR létrehozására (a KBIR-re vonatkozó költségvetési jogosultság a HM VGH feladat rendszerében van).

A HTI felszámolása a középtávú tervekben szereplő átfegyverzési feladatok végrehajtásában és a haditechnikai K+F feladatok menedzselésében fog hiányt okozni. Egy magasabb szervezeti szinten elhelyezkedő, közel száz éves múlttal rendelkező intézet képességeit nem pótolhatja a HM VGH egyik igazgatóságán belüli K+F és tudományos osztály valamint a lökísérleti és vizsgáló osztály.

Jelenleg nem látszik hogyan illeszkednek a logisztikai rendszerbe a HM alapítású részvénytársaságok, amelyek bizonyították a javítási és fejlesztési feladatok ellátásában való képességüket, de a 2016-ig előre látható költségvetési stagnálás időszakában fennmaradásuk (csőd) is kétséges lehet.

Az előadások deklarált célja a HM –MH belső átalakulások ismertetése volt, de nagyon hiányzik a civil logisztikával való kapcsolatok elemzése, ami elengedhetetlen a szervezeti hatékonyság és a gazdaságos működés bizonyításához.

Szenes Zoltán ny. vezérezredes a konferencia moderátora megállapította, hogy az előadóktól megismerhettük a hazai katonai logisztikai rendszer átalakulásának legfontosabb jellemzőit, a külföldi példák pedig lehetőséget adnak az összehasonlító elemzésre. Ugyanakkor egy sor új kérdés merült fel, amelyek további viták és konferenciák témái lehetnek. Erre *Pohl Árpád ezredes* HHK intézetigazgató szerint a „Katonai logisztika aktuális kérdései” konferencia sorozat következő rendezvénye lehetőséget biztosít. Megszervezését az NKE HHK KLI vállalja magára.

Felhasznált irodalom

- [1] BOCZÁK Attila: A logisztikai támogatási rendszer korszerűsítésének lehetőségei, Honvédségi Szemle 2011 6. sz. 10-11.o.
- [2] BARÁTH István: Az MH logisztikai rendszerének aktuális helyzete konferencia előadás Budapest 2013.
- [3] Dieter JOHAM: The future of logistics in the AAF, Presentation konferencia előadás Budapest 2013

- [4] Zbyšek KORECKI: The command and control structure of the logistics support in the framework Armed Forces of the Czech Republic, konferencia előadás Budapest 2013
- [5] Uwe PLATZ: Introducing the logistical system of the German Armed Forces, konferencia előadás Budapest 2013
- [6] BALLA Tibor: A HM Védelemgazdasági Hivatal feladatrendszere, szervezete konferencia előadás Budapest 2013
- [7] KAPOSVÁRI László: Az MH logisztikai rendszerének fejlesztési irányai konferencia előadás Budapest 2013.